

VIEŅYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LIV METAI, 82 (1059) Nr. Telephone: Evergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS, 1940, BALANDŽIO-APRIL 8 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Lengvai atėjo—lengvai išėjo. Žaibas ir griauštis. Nepelningas biznis. Lietuvos himnas.

PIJUS BUKŠNAITIS

Viename laikraštyje skaitome, kad Chicago's doktoras "parodė laiškus, kur(iose) sakoma, kai(p) tautininkai pasidalino tarp savęs Amerikos lietuvių sudėtus \$20,000. Tie pinigai buvo skirti pasiuntimui varpo į Lietuvą...

Tik tasai doktoras užprotestavęs, dėl to varpas nebuvo parduotas, tik pasiūstas į Lietuvą. Kas užmokėjo už varpo nusiuontimą, doktoras nepasako. Tik "irodo", kad "kurie norėjo parduoti Laisvės Varpą žydams, už tuos pasidalintus \$20,000 važinėjo po Lietuvą ir Smetona juos apdovanojo "Gedimino škapulieriais".

Tikrai daktariška filosofija! Rodsi, kad tie pinigai lengvai atėjo—lengvai išėjo (Easy come, easy go).

Vet varpas vis tik buvo nuvežtas į Lietuvą. Paklaustas doktoras, ką jis gavo už tą savo protestą, anot laikraščio, atsakė: "Nugi, špygą gavau! Hm... Koks patarnavimas, toks ir atlyginimas."

Griauštis su žaibais ne kartą pridaro daug žalos. Kartais žaibuoja be griauštinio. Pavojaus nedaug. O kartais girdime griauštinį be žaibavimo. Pavojaus visai nėra.

Hitleris su Goeringu jau seniai gaždina griausmingais grūmojimais pradėti žaibinį karą. Dunda, dunda, o to žaibo kaip nematyt, taip nematyt. Rodosi, kad iš didelio debito bus maža lietas.

Jei bent alijantai pradės žaibuoti. Gaila, kad nei prezidentas Rooseveltas, nei Romos popiežius neįstengia pastatyti žaibolaido, kuris išsklaidytų tuos žaibus Europos padangėje.

New Yorko Pasaulinė Paroda kažtavo \$54,712,238. Pajamų davė \$31,149,487. Nuostoliai 23 milijonai dolerių.

O mūsų kal kurie karštuoliai šaukia, kad Lietuvos paviljonas būtų palaikytas parodoje dar ir šiais metais.

Ar nėra jau pelningesnio pinigų įvesdinimo, negu ši paroda? Tautos himnas, rodosi, turėtų būti tautos himnu.

O vis tik atsirado uolių daktarų, kurios siūlo padaryti iš to himno giesmę. su Dievo vardu. Girdi, reikia giedoti: "Tegul Dievas Lietuvos tamsumą pašalina."

Nejaugi Lietuvoje tokios egiptiškos tamsybės, kad net Dievo reikia šauktis? Juk tas pats Dievas davė ir saulę, kad jis šviestų Lietuvai. Tegul saulė Lietuvos tamsumą pašalina.

KAUNAS, balandžio 4 d.—Staiga ledams užsikimšus Nemunas apšėmė Vilijampolė, Marvalė ir Zapyškį (nuo Kauno ir iki 18 km. žemyn). Po valandos vanduo atslūgo.

LIETUVOS PREKYBA SU UŽSIENIAIS

KAUNAS. — Lietuvos prekyba su kitomis valstybėmis 1939 metais buvo beveik 34 milijonais litų aktyvi. Iš 34,000,000 litų saldo apie 24.3 milijonų litų buvo gauta gryna valiuta. Lietuvos eksportas 1939 m. į Angliją ir jos dominijas bei kolonijas sudarė 83.8 mil. litų, į Vokietiją su Austrija ir Čekoslovakija 72.3 mil. litų, į SSSR 112.7 mil. litų ir į kitus kraštus 34.4 mil. litų. Lyginant su 1938 m. eksportas į Angliją sumažėjo daugiau kaip 10 mil. litų, į Vokietiją ir SSSR veik nepasikeitė, o į kitus kraštus sumažėjo apie 20 mil. litų.

Lietuvos importas 1939 m. iš Anglijos ir jos dominijų bei kolonijų 1939 m. siekė 46.2 mil. litų, iš Vokietijos su Austrija ir Čekoslovakija 64 mil. litų, iš SSSR 8.8 mil. litų ir iš kitų kraštų 50.2 mil. litų. Lyginant su 1938 m. importas iš Anglijos ir jos kolonijų bei dominijų sumažėjo daugiau kaip 27 mil. litų, iš Vokietijos su Austrija ir Čekoslovakija veik nepasikeitė, iš SSSR sumažėjo 6.15 mil. litų, iš kitų kraštų sumažėjo 20.23 mil. litų. Prekybos saldo su minėtais kraštais buvo toks: su Anglija, jos dominijomis ir kolonijomis 37.5 mil. litų aktyvus, su Vokietija, Austrija ir Čekoslovakija 8.2 mil. litų aktyvus, su SSSR 3.9 mil. litų aktyvus, o su kitais kraštais 15.8 mil. litų pasyvus.

Gyviųjų ir paukščių ūkis bendrame praėjusių metų Lietuvos eksporte sudarė 63 nuosėdus, miško ūkis 7.2 nuosėdus, augmenijos ūkis 27.8 nuosėdus. Miško ūkio eksportas praėjusiais metais krito nuo 1938 m. buvusių 37.8 mil. litų iki 14.6 mil. litų, vadinasi net daugiau kaip 23 mil. litų. Dėl ko praėjusiais metais tiek krito miško eksportas, priežastis labai aiškios: Klaipėdos krašto netekimas, kuriame buvo koncentruotos dirbančios eksportui lentpiuvės, faneros ir celuliozės gamyba. Nors negamintų medžių eksportas nuo 1938 metais buvusių 4.5 mil. litų pernai pakilo iki 8.4 mil. litų, užtat gamintų medžių eksportas vietoj buvusių 16.8 mil. litų vos 2.35 mil. litų ir fanera ir kiti išdirbiniai vietoje 3.7 mil. litų vos besudarė 0.9 mil. litų.

LAIMINGOS KELIONĖS! KAUNAS. — Buvęs Jungtinių Valstybių konsulas Varšuvoje dabar perdavė dokumentus J. A. V. konsulatui Kaune, kuriais apie 300 buv. Lenkijos piliečių gali išvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, Lenkijos kvotos sąskaiton, kadangi buvę sužymėta, jog tie piliečiai yra pabėgę į Lietuvą. Taigi, dabar iš Lietuvos vyks į Ameriką apie 300 atbėgėlių lenkų.

Lietuvos amatininkai KAUNAS. — Apskaičiuojama, kad Lietuvoje yra apie 70,000 įvairių įvairiausių amatininkų, kurie verčiasi vien tik iš savo amato. Ministrų Taryba priėmė Kultūros Fondo įstatymą. Taip pat priimtas bankams tvarkyti įstatymas, kuris griežtai apsaugos taupytojų interesus.

KĄ KALBEJO LIETUVOS PREZIDENTAS

KAUNAS. — Kaune įvyko Lietuvos Šaulių Sąjungos rinktinė metinis suvažiavimas, kuriame apsilankė Respublikos Prezidentas, Ministras pirmininkas, Seimo pirmininkas, Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministrai.

Į Šaulių Sąjungos Tarybą išrinkti: inž. Gaurogkas, adv. ats. pulk. Gužas, inž. J. Stanišauskis, adv. R. Skiptis, Vilniaus burmistras K. Stašys, E. Simonaitis, prof. Tonkūnas ir pulk. J. Šarauškas. Į Moterų šaulių Tarybą išrinktos: Mašiotienė, Černienė, Zmuidzinavičienė, Pilvelytė, Jankutė, Kubiliūtė, Gaigaliėnė ir Dulaitienė. Ministras pirm. A. Merkys ir Kariuomenės vadas gen. Raštikis išrinkti šaulių S-gos garbės nariais. Suvažiavimas vyko dvi dienas: vieną Kaune, kitą Vilniuje.

Suvažiavime pasakytoje ilgoje kalboje resp. Prezidentas išsamią palietė tautinį klausimą atvadutuome Vilniuje, pareikšdamas be kt.: Mes žinome, jog yra tokių, kurie išvengus privalomo darbo, daugelis jų dabar gražino savo nuosavybę, gudriomis kultūros priemonėmis ir ginklu užkariauta. Taip jie galvoja, mąsto ir svajoja. Mes tačiau turime tvirtą pagrindą su jais nesutikti, nes už mus kalba tikroji istorija, tikroji teisybė. Mes grįžtame Vilniun ne tuščiomis rankomis, mūsų tauta čia grįžta kaip tikroji motina, o ne pamotė: užberti luomų prarajas, išlyginti luominį santykių, padėti žmonėms, apriipinti juos žeme ir darbu, duona ir šviesa. Vilniečiai ir kauniečiai juk to paties kamieno, tos pačios žemės vaikai. Gal tūkstančius metų jų padėrmė yra išgyvenusi šiame krašte. Jie ne atėjūnai ir ne pašaliečiai. Jų būdas ir įpročiai tie patys.

Lietuvių tauta yra Lietuvos kūrėja. Todėl teisybė reikalauja, kad Vilniaus krašte pirmiausia susirūpintume atitaisyti skriaudų, padarytų lietuviams svetimo valdymo metu, pakeltume jų dvasinę ir medžiaginę būklę, atgaivintume ir sustiprintume jų tautinę samonę. Vilniečiai turėtų būti susipratę mūsų tautiečiai. Mūsų senoliai ir protėviai pasižymėjo ypatinga apykanta, sąskysime, perdėta apykanta, leidusia slavų kalboms ir įpročiams nugalėti lietuvių kalbą ir ju tautiškuoju. Tai būtų didelės klaidos, o gal ir nuodėmės, reta kur besapataikisios. Šita istorijos pamoka yra aiškus įspėjimas mūsų ateičiai. Kad nebeatiliktų senoviškų riktų, mūsų pagrindiniai įstatymai daro lietuvių kalbą valstybės ir viešųjų įstaigų kalba. Taigi ir Vilniuje, kaip Lietuvos sostinėje, ji turi būti pirmoje vietoje.

Tačiau žinome, kad Vilniaus krašto gyventojų sudėtis yra ypatingai mišri. Be lietuvių, ten yra apsisprendusių lenkų, gudų, rusų ir žydų, yra truputis karaimų ir totorių, vadinasi, įvairios kilmės ir įvairios tikybos žmonij. Toms mažuomenėms mūsų konstitucija laiduoja pridėramas teises ir, kaip patyrimas rodo, tos teisės nelieka negyva raide. Suom quoque—kiekvienam kas dera.

Pagaliau yra Vilniaus krašte gana daug žmonių, vadinančių save tuteišiais (vietiniais), kalbančių lietuviškai ir nelietuviškai ir dar neapsisprendusių savo tautybės, nors jie, be jokios abejonės, yra lietuvių kilmės. Tokius Jonas Jablonskis yra pavadinęs moriturais — mirsimaisiais. Būtu nusizengimas prieš tautą, jei tie mirusieji nebūtų gaivinami, mėginami jai grąžinti, jei priespaudos apmarintus lietuvius paliktume nepastebėjus. Jei svetimieji, daugiausia slavai, vieni ar kiti, šiaip ar taip patekę Lietuvon tarp lietuvių, tarėsi turį pagrindą juos panaudoti etnografinė medžiaga savo tautoms, tai mes jo, to pagrindo, turime dar daugiau: nesuduoti nutautinami ir, kur dar nevelų, galvinti savuosius.

PRIVALOMIEJI DARBAI VILNIUS. — Privalomojo darbo įsakymas nuo kovo pradžios įsigaliojo. Įsakymas buvo išleistas su tikslu duoti pragyvenimą darbininkams ir patraukti darban profesionalus bedarbius, kurių Lenkijos laikais buvo priveršiusios tikros minios. Profesionalams bedarbiams, gyvenusiems pašalpos ir išmaldomis šis įsakymas labai nepatinka. Jie turės pragyvenimą užsidirbti. Kad išvengus privalomo darbo, daugelis jų dabar gražino savo nuosavybę, gudriomis kultūros priemonėmis ir ginklu užkariauta. Taip jie galvoja, mąsto ir svajoja. Mes tačiau turime tvirtą pagrindą su jais nesutikti, nes už mus kalba tikroji istorija, tikroji teisybė. Mes grįžtame Vilniun ne tuščiomis rankomis, mūsų tauta čia grįžta kaip tikroji motina, o ne pamotė: užberti luomų prarajas, išlyginti luominį santykių, padėti žmonėms, apriipinti juos žeme ir darbu, duona ir šviesa. Vilniečiai ir kauniečiai juk to paties kamieno, tos pačios žemės vaikai. Gal tūkstančius metų jų padėrmė yra išgyvenusi šiame krašte. Jie ne atėjūnai ir ne pašaliečiai. Jų būdas ir įpročiai tie patys.

SVETIMI LEIDINIAI APIE LIETUVĄ KAUNAS. — Apie Lietuvą propagandinė literatūra svetimomis kalbomis paskutiniu laiku žymiai padidėjo Pribaltikos knygynui Kaune išleistas eilė veikalų: vokiečių kalba prof. Engerto "Aus litauischer Dichtung" (iš lietuvių kūrybos, trys leidimai), Dr. Vorobjovo "M. K. Ciurlionis, der litauische Maler und Musiker", doc. J. Puzino "Vorgeschichtsvorschung und Nationalbewusstsejn in Litauen" ir Zinkhausa "Führende Kopfe der Baltischen Staaten"; prancūzų kalba: prof. R. Schmittleino "Avec Napoleon en Lituanie" ir neseniai anglų kalba išėjo prof. Patersono paruosta lietuvių liaudies dainų antologija "Old Lithuanian Songs." Šiuo metu spausdinama knyga Geisto "Old Lithuanian Folkmusic." Be to ruošinama didelė knyga apie Vilniaus meno paminklus. Numatyta ir daugiau veikalų —supažindinti užsienius su lietuvių dvasine kultūra.

Lietuviškos mokyklos svetur KAUNAS. — Apskaičiuojama, kad užsieni lietuviai įvairiose kraštuose turi netoli 100 lietuviškų mokyklų, kuriose mokosi apie 12,000 vaikų, nors mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų užsieniuose esama apie 200,000. Toks besimokančių lietuviškai mokinių ir lietuviškų mokyklų skaičius beveik trečdaliu lietuvių tautos, gyvenančios išsvilijoje, yra labai dar mažas.

ODOS ISDIRBYSTĖ LIETUVOJE

VILNIUS. — 1938 m. Vilniuje veikė 6 odos fabrikai, kuriuose dirbo 300 - 350 darbininkų ir kurių metinė apyvarta siekė apie 8 milijonus lenkų zlotų. Vilniaus odos fabrikai gamina bemaž išimtinai padų odas, daugiausia su užsieninėmis žaliavomis, žalią odą įvežant iš Pietų Amerikos. Pati Vilniaus srities suvartoja tik apie 10-15 nuosimtį Vilniaus odos fabriku gaminijų. Dėl karo, rekvizicijų ir daugeliu skolininkų likus vokiečių ir Sovietų užimtose teritorijose, Vilniaus odos fabriku finansinis pajėgumas liko smarkiai sutrūkęs. Pristatant prie vietinės rinkos, kol kada atsities eksportas, planuojama tuos 6 fabrikus sujungti ir pereiti iš dalies prie "minkštųjų odų", chromo, gamybos, naudojant daugiau vietinę žaliavą.

Vilniuje esama dar keletos odos dirbtuvių, kurios iš vietinių žaliavų gamina juhtas, be to Vilniuje yra odos dažymo, 7 odos apdailinimo ir apie 80 pirštinių dirbtuvių. Odos apdailinimo ir pirštinių gamyboje Vilnius buvo vienas didžiųjų šios branžos centrų pasaulyje. Pirštinės buvo eksportuojamos į Pietų Afriką, Angliją, Olandiją, Švediją, Šveicariją, Palestiją ir kt. kraštus. Ši pramonė galės būti be didesnių sunkumų atgaivinta, kadangi, kaip eksportininkai praneša, dar yra likę daug prieškarinių užsakyimų ir gaunama naujų užsakyimų iš Švedijos, Anglijos ir Pietų Afrikos.

AMERIKIETIS ISRADEJAS

PLUNGE. — Amerikos lietuvių Kučinskio jau eilė metų veikia ir išsivystęs į didelę įmonę su 300 darbininkų verpimo ir audimo fabrikas, paskutiniaus metais vadinamas "Kučinkis - Pabedinskiai firma", pradėjo tirti galimybes gaminti savo kraštui reikalingas gaisrines žarnas. Tuo reikalu su Lietuvos Ugniagesių O. S. Valdybos pagalba pradėti tyrimai. Kučinskis yra išradęs ir savo pagerintą siuvamąją mašiną, kuri taip pat gaminama jo dirbtuvėse.

PLEČIASI STUDENTŲ SĄJUNGA

VILNIUS. — Vilniaus Lietuvių Studentų Sąjunga, jungusi visus vilniečius lietuvių studentus lenkų okupacijos laikais, yra jau davusi daug veikėjų, kurie atliko daug dirbūstų darbu Vilniaus krašto atlietuvinime. Dabar, kraštui grįžus prie Lietuvos, Sąjunga pritaikė savo įstatus pagal Lietuvos įstatymus, kuriuose tikslai nusakyti šiais žodžiais: "Jungti visus lietuvių studentus į vieną organizaciją tautiniam, kultūriniam ir savišalpos darbui, ugdyti sustiprintą, išryškintą patriotizmą, skatinti lietuvišką pažangos, ryšumo ir atsparos dvasią, pažinti Lietuvą, o ypač sostinę Vilnių ir jo sritį bei kitus kraščius."

Šv. Sostas paskyrė Vilniaus kaviškio vyskupijos kunigą Vincą Brizgį (37 metų) Kauno arkivyskupijos vyskupu sufraganu.

Patvirtinti biudžetai Vilniaus miesto sumoje 27 milijonų litų ir Kauno mieste—19 mil. litų.

NAUJI AUTOBUSAI VILNIUI

VILNIUS. — Miesto savivaldybė užsakė Vokietijoje 25 autobusus susisiekimui mieste palaikyti. Užsienyje užsakyti tik motorai ir chasa, o patys autobusai bus sumontuoti Lietuvoje, dalis Kauno ir dalis Vilniaus dirbtuvėse. Šiuo metu keturiomis linijomis Vilniuje kursuoja 30 autobusų, bet jų toli nebeužtenka. Nuo pavasario laukiamas labai gyvo judėjimo tarp Vilniaus ir provincijos, ypatingai susisiekimo su Trakais, Eišiškėmis, Medininkais ir kt. istorinėmis vietomis. Visoje atgautoje srityje veikia 10 autobusų susisiekimo linijų. Autobusai kursuoja iš Vilniaus į Širvintus, Giedraitius Pabrąde, Lavarškes, Medininkus, Turgeilius, Šalčininkėlius, Eišiškes, Valkininkus, Trakus. Dėl gilių žiemos, susisiekimas autobusais nuo sausio pradžių sustojęs.

SKLANDYMO SPORTAS LIETUVOJE

KAUNAS. — Lietuvos jaunimas rodo didelį susidomėjimą oro sportu. Į LAK (Lietuvos Aviacijos Klubu) 8-ius aviomodelistų kursų užsirašė 74 kauniškiai jaunuoliai. Lietuvos Aero Klubas (LAK) jau turi ir provincijoje 4 skyrius: Panevėžyje, Ukmergėje, Zarasuose ir Biržuose. Pastarasis įsisteigė tik vasario 26 d. ir žada dar šiemet įsigyti pirmąjį Lietuvoje hidroplaną, pasistatyti prie ežero angarą ir plėsti sklandymą ir aviomodelizmą.

Netekus kartu su Klaipėda ir Nidos sklandymo mokyklos, šis nuostolis iš dalies buvo kompensuotas atitekus kartu su atvadutuot Vilniaus krašto ir Aukštadvario sklandymo mokyklai, kuri yra 8 kilometrus atstu nuo Vilniaus. Mokykla turi nuosavios žemės 51 ha plotą. Čia yra mūrinis anгарas sklandytuvams, administracija ir kt. reikalingi pastatai. Dėl pasireiškusių lenkų priešvalstybinės veiklos, Aukštadvario sklandymo mokykla iš lenkų atimta ir atiduota Šaulių Sąjungos aviacijai.

NERA POPIERIO LAIKRASČIAMS

KAUNAS. — Vadovaujantis popieriaus taupymo sumetimais, nuo kovo 1 d. visų periodinių leidinių (laikraščių) lapų skaičius sumažintas vienu trečdaliu. Be to, tais pat sumetimais, trims mėnesiams sustabdyti sekami periodiniai leidiniai a) dienraščiai: "Draugas", "Vilniaus žurnalas", "Vilniaus žurnalas", "Vilniaus žurnalas"; b) savaitraščiai: "Apžvalga" žinių leidžiama Kaune, "Vilniaus žurnalas", "Diena" ir "Spinduliai"; Kaune; "Suvalkų kraštas", Marijampolėje, "Kregždudė" — Kedainiuose, "Krikščioniškos Gynėjas" — Kedainiuose, "Nuomininkas", "Namų Savininkas", "Žydų Amatinkas", "Mūsų Jaunimas", "Jaunystei Zydint" — visi Kaune ir "Vaikų Vadas" Utenoje ir "Chata Rodzinna", Kaune.

Prezidentas Roosevelt, išsivėgęs infliuzną, išvažiavo į savo dvarą Hyde Park. N. Y.

VELIAUSI PRANEŠIMAI

Jungtinių Valstybių Senatą suteikė prezidentui galę daryti prekybos sutartis su svetimomis valstybėmis. Teisė galioja iki 1943 m. birželio mėn. 12 d.

Federalinis teismas liepė suminti du Dies Komiteto agentus ir vieną Philadelphiajos dektėtvų leitenantą už kratą komunistų partijos biuruose.

Valstybės Sekretorius Hull reikalauja arbitracijos būdu išspręsti klausimą apie konfiskuotas amerikonių nuosavybes Meksikos žibalo laukuose.

Anglija pareiškė Sovietams, kad bus prieštasi jų smelkiumis i Suomiją.

Anglijos karo vadai džiaugiasi, kad naciai neatakavo karo pradžioje, kol alijantai neturėjo didelių jėgų.

Italijos spauda pradėjo aštriai kritikuoti alijantus. Manoma, kad Italija rengiasi kariuoti.

Balkanuose numatomas menkas derlius. Javų trukumai gali labai paveikti nuostatymą dėl karo.

Jūrų blokados vadai suvažiavo i konferenciją Londone. Aptariamas Balkanų klausimas.

Norvegija atsimetė nuo taikosios politikos. Perka ginklus ir stiprina tvirtoves savo neutralumui ginti.

Vakarų Fronte įvyko stiprių žvalgybos susirėmimų. Vokiečiai sako, kad prancūzai neteko penkiolikos karavių.

Anglijos lėktuvai bombardavo vokiečių laivus Wilhelmshaven jūrų bazėje.

Berlyne ir Romoje rodoma nacių filma vaizduojanti Varšuvos bombardavimą.

Vokiečių spauda giriasi, kad netrukus nacių armija Vakarų Fronte parodysianti visą savo galę.

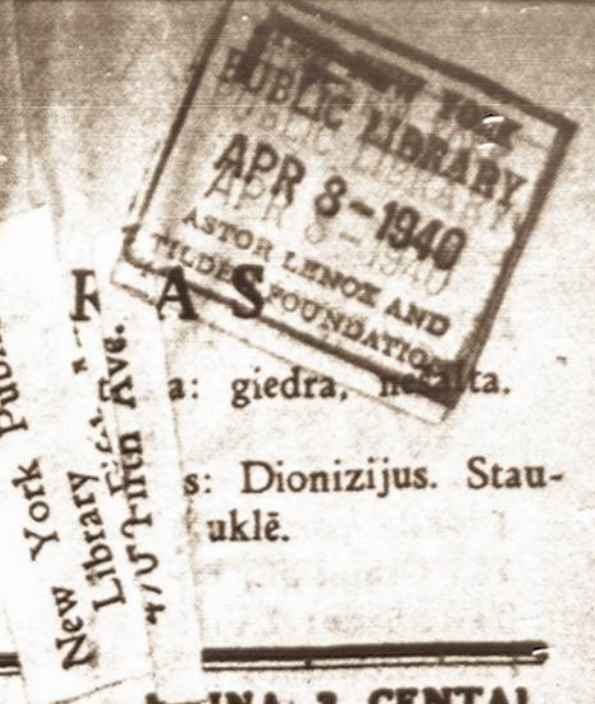
Argentinoje sumiti vokiečių neseniai susprogdinto karo laivo Admiral Spee visi karininkai ir pusė įgulos narių, kurie dabar bus laikomi kaip kaliniai.

New Yorko "revolucionierių" byloje teigiama, kad Krikščioniškasis Frontas esąs tikra revoliucijos mokykla Amerikoje.

Industrijos raketierius Lepke New Yorke nuteistas kalėti 30 metų.

SLA 126 kp. New Yorke balsų daugumą gavo šie kandidatai i centro viršininkus: Laukaitis, Kerševičius, Vinikas, Bačiūnas, Moccus, Brazauskas ir Biežis. 11 kp. Waterbury — Bagocius, Kerševičius, Vinikas, Bačiūnas, Moccus, Brazauskas ir Staneslow.

Metodistų metinėje konferencijoje New Yorke pareikšta pasigailėjimo, kad valstybės legalizavimas azartinį lošimą arklių lenktynėse.

LITHUANIAN DAILY UNITY
VIENYBĖ
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklynne ir užienietuose:	
Metams	\$7.00
Penki metų	\$37.75
Tris mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:	
Metams	\$5.00
Penki metų	\$27.75
Tris mėnesiams	\$1.65
Vienam mėn.	\$0.75

Viešis reikalavimas adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. Kruza—Redaktorius
S. E. Vaitis—Administratorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

AMERIKOS DILEMA

Siemiet parinkimas kandidatų į Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentus tiek demokratams, tiek republikonams yra tikra dilema. Demokratams ir republikonams sunku šiuo metu nusistatyti kurį savo partijos vadą statyti kandidatą. Dauguma demokratų, ypač naujadalybininkai yra tos nuomonės, kad Prezidentas Rooseveltas turėtų kandidatuoti trečiam terminui, betgi kita demokratų dalis teigia, kad demokratai turi laikytis senos tradicijos — trečią kartą to pačio asmens nerinkti, dar geriau, kad jis visai nekandidatuotų. Tuo tarpu pats p. Rooseveltas tuo reikalu savo nuomonės nepareiškia.

Opozicijoje taip pat būda. Iš esamųjų trijų republikonų numatyti kandidatai: Dewey, Vandenberg ir Taft, populiariausias ir energiškausias iš jų yra Thomas Dewey, kuris tačiau kai kuriems, ypač konservatyviškiems republikonams nepageidaujamas. Jų manymu, jis dar per jaunas, per daug karštas ir nepatyręs politikas. Tuo tarpu Vandenbergas per daug konservatyvus ir nepopuliarus tuose Amerikos visuomenės sluoksniuose, kurie kalba ir galvoja apie ekonomines ir socialines reformas. Senatorius Taft, nors yra gabus ir patyręs politikas, tačiau jis tiki į senas tradicijas, senus būdus ir jokiū būdu negalės prisitaikyti prie naujų pažangnesni visuomenės aspiracijų, reikalavimų ir naujo persiorientavimo.

Prasidėjus nominacijų kampanijai, iš republikonų pusės Dewey iki šiol pasirodė stipriausias ir populiariausias, tačiau neabejojama, kad kai prasidės nominacijos vakaruose, Taft ir Vandenbergas laimės daugiau balsų, betgi, vargu jie galės pralengti Dewey. Iš demokratų dviejų galimų kandidatų yra pats p. Rooseveltas ir Garner. Rooseveltas visur populiariausias, o Garner tik vakaruose. Todėl nurodoma, kad jeigu Rooseveltas kandidatuos, tai jis greičiausiai bus išrinktas. Tačiau Roosevelto kandidatuojamas yra abejotinas (1) dėlto, kad asmuo kandidatuojas trečiam terminui, laimėjęs būtų silpnas ir negautų kongreso kooperacijos, (2), jis nusikalstų tradicijoms.

Taigi, nors dabar visa nominacijų kampanija sukasi apie Rooseveltą, Dewey, Taft, Vandenberg ir Garner, tačiau yra galimybių, kad abiejų partijų atstovų suvažiavimuose staiga gali atsirasti ir išskirti nauji iki šiol nežinomi kandidatai. Tarp tokių gali būti dabartinis Paštų Ministras Farley ir Wendell Willkie.

CARINĖ RUSIJA IR NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Jei mes palyginsime nors trumpais broožais carinės Rusijos ir Nepriklausomos Lietuvos ekonominę ir kultūrinę būklę, tai pamatysime, kiek didelė pažanga yra padaryta per tuos 22 metų nepriklausomo mūsų valstybės gyvenimo. Išnykusi iš pasaulio istorijos Rusijos carų valdžia, lietuvius laikydama sau svetima žmonišką, netiktai, kad stengėsi kuogreičiausiai juos surusinti, bet kartu ir nei kiek nesirūpino krašto ekonominiu ir kultūriniais reikalais. Rusijos valdovams nebuvo nei galvoje, kad pagerinus žemės našumą, pagerint gyvulių veisles, javų sėklas ir kt., o tik reikalavo, kad būtų sumokėta visokie mokesčiai. Dėlto ir nenustatė, kad rusams valdant, Lietuvos žemės ūkis buvo labai žemam laipsniui ir tiesiog merdėjo. Lietuvos valstiečiams, žemę apdirbant pačiu paprasčiausiu būdu ir blogai ją trėšiant, laukuose blogai tužderėjo javai, blogai žėlė pievos, o pavasary varomos ganlyon, grūdavo beedamos karvės. Ūkininkas laikydamas po keliolika karvių, bet gi pieno produktų daugeliui neūžtekdamo ir savo reikalams. Raguočiai, kiaulės ir kiti gyvuliai, buvo blogos veislės. Pieninių ir pieno nugriebimo punktu, Lietuvoje visai nebuvo. Kaimiečiai-ūkininkai gyveno susispietę dideliose kaimuose, o jų laukai tesėsi istikais kilometrais, kas labai daug laiko atimdavo laukų apdirbimui. Kultūros bei apšvietos srity ir gi nebuvo geriau. Mokyklų mažai, o mokslas buvo sunkiai prieinamas, ypatingai žemesnio luomo žmonėms ir vargumėnėi.

Mokyklose dėstomoji kalba buvo rusų.

Dabar patiems valdant, Lietuvos valdas visai pasikeitė. Svarbiausia žemės ūkis, per tuos nepriklausomybės metus, pakilo iki aukščiausio laipsnio, nes Lietuvos vyriausybiės ir žemės ūkį krepjiama svarbiausias dėmesis. Pirmasias nepriklausomos valstybės gyvenimo metais, vykdanat žemės reformą, buvo išdalinta bežemiems ir mažžemiems dvarininkų žemės, kaimai išskirstyti vienkiemiais. Pakėlimai krašto ūkio, valdžios arگونomai - instruktoriai, nuolat teikia ūkininkams nurodymus, kaip tinkamiau suvaldyti laukus, kokios naudingesnės trąšos ir t.t. Vyriausybė sulig išgalės stengiasis apriboti ūkininkų geriausiomis javų sėklomis, pagerino visokių gyvulių veislę, nusausino balas. Ten, kur dar ne taip seniai tūnojo vandenings, neduodančios jokios naujos balos (pelkės), dabar jas nusausinus, virto kultūringomis, geriausiomis pievomis. Kaimiečiai-ūkininkai išėję į vienkiemius, pasistatė sau geresnius trobesius, įsigijo geras javų sėklas, priaugino geros veislės gyvulių, o ypatingai gerų karvių ir kiaulių ir iš jų turi daug naudos. Sekminugam pieno produktų suvartojimui, įsisteigė akcinės bendrovės „Pieno centras“ visoje Lietuvoje pristeigė daug pienukių ir pieno nugriebimo punktų, kur perdirbama, paskirstoma savam suvartojimui ir eksportui pieno produktai. Nugriebimo punktai dabar randasi beveik kiekviename didesniame kaime tad pieno pristatytojams yra labai pag.

-- Ir t. t.

Kas kalta
Visa Lenkija ir visi lenkai, kur jie bebūtų, pradėdant okupuotomis Vokietijos ir SSR dalimis, apimant emigraciją Lietuvoje ir Rumunijoje ir baigiant lenkais Prancūzijoje, visi dalinasi į dvi sroves: į ridzininkus (pilsudskininkus) ir sikorskinius. Abi grupės viena kitą kaltina Lenkijos praradimu. Lenkai dabar bando ginčyti keliu surasti, kas kalta, kad šandien Lenkijos jau nėra.

15 metų
Lietuvos spauda jau penkiolika metų kalba apie parengimą specialistų Lietuvos piliečių įvairioms Lietuvos pramonės įmonėms, bet kaip matyti iš „Darbo“, dar ir šandien ji turi nemažai svetimausių specialistų. Laikraštis sako, kad per 15-10 metų mažai ir lietuvių galėjo tu specialybiu išmokyti. Bet kur tau išmoks, jei niekas jų nemokina. Svetimtaučiai yra praktiški žmonės, jie žino, kada ir kas jiems pelninga. Mes seniai sakėme, kad tokių specialistų Lietuva būtų gavusi iš Amerikos lietuvių tarpo.

Būtų daugiau
Daug žmonių Amerikoje aukoją savo vestuvinius žiedus Suomijos fondai. Jeigu žmonės aukotų bent dalį savo diuorsinių išlaidų Suomijos ar kitam fondui, tai per, palyginti trumpą laiką surinktų daugiau pinigų, negu iš vestuvinių žiedų.

Metai
Balandžio 1 d. sukako lygiai metai, kai Ispanijoje baigėsi karas ir gen Franco laimėjo prieš republikonus. Nors tos sukakė atžymėtos didelėmis iškilėmis, tačiau pačioje Ispanijoje ne viskas taip gerai vyksta, kaip sakoma. Nėgana, kad yra politiniai nesutikimai ir ginčai, krašto atstatymo darbas eina labai iš lėto ir sunkiai. Taip, sugriauti bet ką galima labai greitai, atstatyti yra visai kitas klausimas. Tą dabar žino ir Rusija.

Ir vokiečiai...
Kaioant apie anglų blokadą, Vokiečių „Hamburger Fremdenblatt“ sako: „Gyvybinė erdvė, kuria Vokietija nori tvarkyti laisvai ir nepriklausomai, visų pirma, turi būti visiems laikams apsaugota nuo anglų blokados prajovų.“ Vokietija skundžias, kad Europa negali toliau pakęsti anglų hegemonijos jūroje, tačiau pati Vokietija po truputį graibsto jūrų pakraščius, pav. Klaipėdą ir Gdynią, kad nuo jės malonės priklausytų mažųjų valstybių ūkinis gyvenimas ir likimas. Kuo Vokietijos hegemonija gali būti geresnė už Anglijos?

Rusai sako
Apie dabartinę Anglijos blokadą prieš Vokietiją Sovietų spauda mano, kad Vokietijos ūkis taip sutvarkytas, kad anglų blokada niekuomet negali priversti Vokietiją kapituoluoti. Anglai ir prancūzai visai kitos nuomonės.

to
Mėsos gaminius ir gyvulių supirkimą tvarko ir eksportuoja į užsienius b-vė „Maistas“.

Didmiesčiuose pristatyta daug keliu aukštų moderniškų mūro namu, naujų fabriku bei jmonių. Visame krašte pristatyta daugybė visokių mokyklų. Tiek tai nepriklausoma Lietuva pažengė pirmyn išsiliosavusi iš svetimųjų jung.

P. Klimka.

SPAUDOS APŽVALGA

Mūsų jaunimas ima
Paskutinis SLA Tarybos posėdžių protokolai parodo, kad mūsų jaunimas labai nori finansinės paramos savims reikalams. Pittstono kuopos jaunimas, pavyzdžiui, nori šimto dolerių „sporto jauktui“ suorganizuoti. Cleveland, O., kuopa nori \$150 lietuvių mokyklėi įkurti. Abejom duotą po \$25. Tiek pat duota ir Birutės mokyklėi Wilkes Barre, Pa. Ketvirtas SLA Apskritis nori \$250, nors jau jam duota \$600, lietuvių mokyklėi kurti ir palaikyti. Dr. Pila prašo \$100 panašiam dalykui Mass. valstijoje. Paramos prašo ir Detroit, Mich.

V. M. Stulpinas siūlo Tautiškų Centų paskirstymą bendriems tautos reikalams paimkinti, ir centus paversti lietuvių jaunimui mokyklėi steigimui, arba grynai Susivienijimo organizacijos reikalams. Šis pasiūlymas vargiai sutinka su Susivienijimo įkurėjų noru ir įdirbtomis tradicijomis.

Mūsų lietuvių jaunimo „lietuvinio“ klausimu, nėra abejotimo, reikia visiems mūsų Susivienijimams susižinoti su Lietuvos organizacijomis. Ne užtenka vien jaunimą kalbos pamokyti, bet reikia jį apdirpinti ir atatinkama spauda, laikraščiais bei knygomis, o tinkamų tegausime Lietuvoje.

Mūsų advokatai
Gaila, kad kai kurie mūsų advokatai šoka pasakoti tą, ko pilnai nežino. Pavyzdžiui, vienas išoko į laikraščių su straipsniu, esą gyventojus suvaršė, būsią tiriama legališkumas, ar nelegališkumas ateivio nepiliečio įvažiavimo Amerikon. Tuo tarpu, tokio

klasimo nei su žiburiu negalima cenzo lape rasti!

Draugijoms išidėmetina
Generalinis konsulas paskelbė DULR pranešimą, kad rengiama knyga apie pasaulio lietuvius, kurioje norima įregistruoti kiekviena lietuvių draugija, jos įsikūrimo metai, draugijos pobūdis, pirmininko ir sekretoriaus vardai ir narių skaičius. Tikimės, kad draugijų pirmininkai ir sekretoriai, tuojau, Konsulo pranešimą perskaite, atatinkamas žinias surasė ir pasiuntė. Kurie lietuvišku papratimu dar „ant pečiaus užsirangė“, pradžiai padaryti dabar, nes šių žinių suteikimas privalo būti pilnas. Tada DULR leidinys turės didelės istorinės ir statistinės svarbos. Visi lietuviai, tikimės, pilnai kooperuos.

Neriama kilpa?
„Lietuvos Aidas“ įdėjo mi-glotą straipsnį, kuriame neaiškiai išvedžiojama apie užsienio lietuvių netikslų supratimą kai kurių lietuvių dalyku. Šitas netikslus nesupratimas nėra jokia naujiena Amerikos lietuviams, nes mūsų partijų organai niekad tiksliai nenorėdži Lietuvos reikalų savo skaičtytojams aiškinti. Tačiau, „Darbininkas“ čia nužvelgė rusų spaudimą priversti užsienio lietuvių spaudą žiūrėti „staliniskiškai“ akimi į Lietuvos būklę. Ir tai tik galima pasakyti—nesulaukė caras, kad užsienio lietuvių spauda žiūrėtų caro akimis, nesulaukė ir Stalinas. Tegul džiaugiasi savo peniškiais, kurie taip žiūri, bet visa kita spauda žiūrės taip, kaip jos akys ir protas rodo.

Vyt. Širvydas.

KODEL LIETUVAI NEGRAŽINAMOS JOS ŽEMES IR ŽMONES?

(Pabaiga)

Kokia yra už Lietuvos sienų gyvenančių lietuvių padėtis?

Pirm pradėdant kalbėti apie lietuvių padėtį nuo Lietuvos atplėstuose kraštuose, reikia aiškiai pabrėžti, kad mažumos Lietuvoje, kiek jų yra, turi tokią laisvę, kokią, turbūt, neturi nei vienoje kitoje Europos valstybėje. Lietuvos vyriausybė ir tolerantinga lietuvių tauta ne tik leidžia jiems savitai tvarkytis (išskyrus bolsėvikams, kurie graujau visur valstybinės tvarkos pamatus), bet dar teikia iš išdo lėšų jų kultūriniam reikalams. Šiaip mažumos naudojasi visomis teisėmis, kaip ir lietuviai. Čia nedaroma jokio skirtumo. O kaip elgiamasi su lietuviams tose valstybėse? Čia reikia pabrėžti, kad Sovietų Sąjunga, kur vokiečių daviniai yra 100.000 lietuvių, taip griežtai neverčia išžadėti tautiškumo, kaip pav. vokiečiai. Jų tvarka kitoniška, ką rodo šis pavyzdys.

Rusams užėmus Lietuvos buvusią Lenkijos dalį, lietuvių gyvenamose srityse Suvalkų krašte toj susiorganizavo lietuviai, išlaisvinti iš baises lenkų jungo. Turbut jau ir amerikiečiams lietuviams bus žinoma, kad per kelis mėnesius po rusų valdžia lietuviai Suvalkų krašte įsteigė eilę organizacijų, ypač rūpinosi švietimu ir įsteigė apie 30 lietuviškų mokyklų savo įėjomis. Tas faktas rodo, kad toje srityje gyvena daug lietuvių, kad jų tarpe yra nemaža išmokslintų žmonių, kurie yra ir nori likti lietuviais. Tačiau rusams vos perdavus tą kraštą į vokiečių rankas, tie pradėjo įvesti savo tvarką. Nors 1939 m. rudenį dar buvo pasklidę gandai, kad Vokietija gražinsianti Lietuvai lietuvių apgyventas sritis, tuoj gauta tikrų žinių, kad jau vis lietuviškas judėjimas buvo baises smurtu sulikviduotas. Netrukus visos mokyklos buvo uždarytos, lietuvių organizacijų veikėjai ir žymesni žmonės buvo sumesti į kalėjimus ir įvestas baises nacional-socialistų režimas, kuris greta vokiečio nepakenčia jokios kitos tautos, nepripažinta tautų lygybės, o naikina visą, kas nėra vokiška, verčia vergauti vokiečiams ir vokiškumui.

Vokiečiai Lietuvoje gali susirinkti garbinti savo Hitlerį, turi mokyklų, bažnyčių, chorų, knygynų, Lietuvos vyriausybė užlaiko net 2 vokiečių mokyklas, devynių komplektų. Patys vokiečiai užlaiko 7 privates mokyklas ir dvi gimnazijas. Kur mokykloje susirenka 32 vokiečių vaikai, ten dėstoma vokiečių kalba. Ir vis dar vokiečių spauda rėkia, kad vokiečiai Lietuvoje skriaudžiam! Tuo tarpu nei Suvalkų krašte, nei Klaipėdos krašte, kur 70-80% gyventojų yra lietuvių ar bent lietuvių kilmės, nepalikta nei vienos mokyklos, uždaryti visi knygynai, praktiška neleidžiama įsivežti iš Lietuvos nei lietuviškų knygų, nei laikraščių ir nei žurnalu. Lietuviai neturi teisės susirinkti, jiems aukštomis baudėmis draudžiama klausytis Lietuvos radio pranešimų, muzikos ir net lietuviškų pamaldų. Tokiu būdu Vokietijoje likę lietuviai pateko visiškai vergystėn, turi stoti į vokiečių kariuomenę ir kariaut už nacional-socialistines Vokietijos slovę. Klaipėdos krašto lietuviai iš laisvės pateko į vergiją. Suvalkų krašto lietuviai su keliu mėnesių pertrauka (Sovietų Sąjungos kariuomėnėi užėmus) pateko iš lenkų vergijos į kitą vergiją, į vokiečių vergiją.

Štai kaip elgiasi ta Vokietija, kuri nuolat skelbiasi nešanai laisvę ir teisybę, ypač mažoms tautoms. Tikrenybė kitos tautos padaromos tikrais vokiečių vergais, nes negali turėti savo ekonominių, kultūrinių ar kitų organizacijų, inteligentai, kurie nepasidaro savo tautos išdavikais, turi arba supūti kalėjimuose, arba uždirsti sau duoną kaip paprastai juodažabia. Kas mėgintų savo tautiečių tarpe veikti nors ir tik kultūros srityje, būtų sunaikinamas, kaip valstybės kenkėjai. Tuo tarpu tie palyginimai mažai skaičiai lietuvių Vokietijai nesudarų ne mažiausio pavojaus, nors jiems būtų duodama ir tokia veikimo laisvė, kaip vokiečiams Lietuvoje. O tu lietuvių savos kultūros alkis yra nepaprastai didelis.

Dėlto reikia pasitiktėti, kad pasaulio sąžinė ilgainiui nesutiks palikti mažiasias tautas didžiųjų tautų vergijoje. Tačiau mes visi turime tos laisvės siekti, už ją kovoti visomis išgalėmis, tuomet galėsim laimėti, o ir kiti mums padės.

ARKTIKOJ DAROSI ŠILČIAU

Sovietų mokslininkai suringūs tam, lyg šios salos būtų persidangujusios 300 kilometrų į pietus.

Ne Arktikoje temperatūra mažiau pakitėjo, tačiau ir čia esama įdomių reiškinų. Archangelske ir Leningrade vidutinė metinė oro temperatūra pakilo maždaug vieną laipsnį.

Sovietų mokslininkų duomenys apie atšilimą Arktikoje visai sutinka su analogiškais kitų kraštų mokslininkų duomenimis. Vakarų Grenlandijoje, pavyzdžiui, vidutinė paskutiniųjų 15-20 metų temperatūra pakilo 2.5 laipsnių.

Kokios tu reiškinų priežastys? Mokslininkai tai paaiškina vėjų cirkuliacijos visame žemės rutulyje sustiprėjimu. Kaip žinoma, toji cirkuliacija paaikšinama šilto tropiškų šalių oro ir šalto šiaurės platybių oro pasikeitimu. Be to, Arktikos atšilimui talkininkauja ir galingos Atlanto tekms režimo pakitimai, tai yra, Golfštromo tekms pakitėjimas.

Kovo 1 d. į savo dalis suvažiavo praėjusį rudenį paaiktieji naujokai.

Sovietų mokslininkai surinko gausią medžiagą, iš kurios matyti, kad mes esame tikrai įdomaus reiškinio liudininkai: šiaurės pusrutulyje pastebimas aiškus klimato atšilimas. Ryškiausias atšilimas per paskutinius 20 metų vyksta Arktikoje.

Ypač įdomūs faktai, kuriuos surinko savo ekspedicijos metu 1937-39 sovietų ledlaužis „Siedovas“, tam tikru atžvilgiu pakartojęs Nanseno „Framo“ 1893-96 metų dreifą. Todėl labai įdomu palyginti, kaip temperatūra Arktikoje pasikeitė per šį dviejų laivų plaukiojimo laiką. Pastebėta, kad oro temperatūra „Siedovo“ plaukiojimo metu, pradedant 1938 metų lapkričio mėnesiu ir baigiant balandžio mėnesiu 1939 metų, pasirodė šiais laipsniais aukštesnė, negu atžymėtoji „Framo“ ekspedicijos prieš 44 metus. Tokie reiškiniai pastebimi ir kitose Arktikos vietose. Vidutinė metų temperatūra Špicberge paskutiniams metais pakilo dviejais, o kaip kur, kaip pav. Prano-Juozapo žemėje, net 3.5 laipsniais. Šie pasikeitimai ly-

TĖVŲ IR VAIKŲ PROBLEMOS

Daugeliui žmonių pinigai yra tikra problema. Paprastai neuztektinai pinigų ir jeigu yra, tai sunku nuspresti kaip juos geriausiai suvartoti. Yra visokių nesupratimų ir barinių kada vaikai turi pradėti dirbti, ir kiek iš jų uždirtų pinigų priklausu tėvams.

Mes norime, kad mūsų vaikai taip darytų, kaip mes jų metas sulaukė darėme. Jeigu užaugai Lietuvoje, greičiausia dirbai ūkyje prie tėvų, arba tėvui pagelbėjai vesti jo ūkį. Didesnę dalį maistų gavote iš savo žemės, kuri prigulėjo tėvui, arba radai prakaitu užmokėta ne pinigais. Jeigu gyveni mieste šioje šalyje padėjimas visai kitokis. Kada vaikai dirba fabrikuose, raštinėse, krautuvėse ir t.t., jie negauna maisto arba namų algų vietoje. Jie gauna piniginį atlyginimą.

Daug tėvų reikalauja, kad dirbantieji vaikai jiems duotų visus jų uždirtus pinigus. Iš tu pinigų jie duoda vaikams dalelę. Su šiandieniniais visokiais sunkumais tėvai mažai pinigų tegali duoti vaikams. Jie priversti vartoti juos maistui, drabužiams, ir kitiems daiktams. Bet ir tokiuose atsitikimuose mūsų vaikai bus daug linksmesni ir patenkinti, jeigu mes iš anksto su jais susitarisime kiek jie sau gali pasiilikti. Kitiems žodžiais, visi vaikai nori būti savo bosais. Gerai žinome, kaip greitai jauni vaikai prašo pinigų. Bet nuo 15 iki 25 metų amžiaus jau nemėgsta prašyti. Jau paauget ir patys nori turėti ir užsidirbti sau pinigų.

Gal jaučiame, kad pinigai bus bereikalingai eikvojami jeigu paskirsime reguliarišką savaitinę sumą. Gal būtų teisybė. Daugumoje atsitikimų jie neturi gana patyrimo su

Redaguoja KU KU

KAS GIRDĖT PRAGARĖ

(Feljetonas)
Aš numiriu.
Kad šis buvo pirmas mirimas mano gyvenime, tai, neturint praktikos, jis ėjo labai nesklaidžiai.

Sunkūs laikai, broliuži. Jokiš velnias nežino, kas bus toliau, jei šitaip viskas eis! Jei Amerikoje sunku verstis lietuviškiems laikraščiams, tai pragariui versti šimtą kartų sunkiau.

IŠ FLORIDOS GRĮŽUS

Nežinomas Tarkos Redaktoriaus buvo nuvykęs į Floridą žiemą praleisti, todėl neturėjo laiko savo skiltį kas savaitę parašyti, nes, pasirodė, kad žiemą tikrai Floridoje praleido: kur tik jis buvo, ten ir žiemą buvo.

LIETUVIŲ KAMBARIO GALUTINO ĮRENGIMO REIKALŲ

PITTSBURGH, PA. — Daugeliui yra žinoma apie Pittsburgho lietuvių pastangas įrengti Lietuvišką Kambary Pittsburge, nuo Mussolinio iki Hitlerio, pasakė, kad taikos nebus nei "pašnypšt."

JONAS VILKAITIS

V. K. R. Vyriausiojo Komiteto Narys

Visuomenininkas p. Jonas Vilkaitis gimė 1888 m. Kybartuose. Pradžios mokslą ėjo Griškabūdyje ir V. Kudirkos Naumiestyje.

LIETUVIS SIUVEJAS NERANDA \$2,415

BALTIMORE, Md. — Vietinis lietuvis Kazimieras Baltušaitis, West Lombard St., siuveys šiomis dienomis kažin kur pametė \$2,415. K. Baltušaitis apie pametimus pranešė Baltimorės policijai po to, kai jis pats jų negalėjo surasti.

TARKOS ISMINTIS

Moterys, kurios rodo savo odą pagauti kavalierių, dažniausia pagauna slogą.
Tas, kuris bando daugiau sia virvūčių tampyti, dažniausia pats pasikaria.

CHICAGOS "PIRMYN" CHORAS GRAŽIAI SUVAIDINO OPERETĖ

CLEVELAND, Ohio. — Kovą 21 dieną Clevelando lietuvių turėjo progos pamatyti operetę ("Kai gėlės žydėjo").

PRAGARAS

Akinė Bendrovė
Inkorporuota Delaware valstybėje
Eik, Savas Pas Sava!
Mano velniūkštis sako: Tai čia.

ŠYPSOKIMĖS

Išgelbėjo
Mergina: — Aš išgelbėjau vyrą nuo mirties.
Jonas: — Kokiu būdu?
Mergina: — Petras norėjo nusizudyti, jeigu aš jo nebūčiau pabučiavusi.

VYRIAUSIAS ADMINISTRATORIUS BELZEBUBAS

Pasikalbėjimų valandos:
Nuo pirmojo obuolio suvalgymo iki paskutinio teismo Jausdamasis namieje, įėjau nesibaškinęs.

LIETSAIGS

Vienas atsargus žmogus užėjęs į valgyklą pietauti, pastatė kampe lietsargį. Kad kas jo nepavogtų, jis prikabino prie lietsargio kortelę, ant kurios parašė:

LIETSAIGS

"Šis lietsargis priklauso vyrui, kuris kilnoja sunkumus: viena ranka jis gali pakelti 250 svarų. Grįšiu čionai po penkių minučių."

LIETSAIGS

Po valandėles grįžęs jis neberado lietsargio, tik toje vietoje buvo prikabinata prie sienos nauja kortelė su tokiu parašu:

LIETSAIGS

"Lietsargį paėmė bėgikas, kuris gali bėgti 12 mylių per valandą. Negrįšiu čionai niekad."

NOMINACIJŲ REZULTATAI

GRAND RAPIDS, Mich. — SLA 42 kuopos balsavimuose SLA Pildomosios Tarybos balsų gavo sekančiai:

LIETSAIGS

Būti menku optimistu — neragai, bet būti dar menkesniu pesimistu — dar geriau.

LIETSAIGS

Prie Tautų Sąjungos Darbo Biure Genevoje buvo paskirtas Pabaltijo Valstybių socialiniais klausimais ekspertu-korespondentu. Dalyvavo įvairiose tarptautiniuose kongresuose ir konferencijose savivaldybių, ligonių kasų, kooperatyvų ir kt. klausimais.

LIETSAIGS

Dabar p. Vilkaitis dirba įvairiuose kooperatyvuose ir kitose visuomeninio pobūdžio organizacijose ir bendradarbiauja spaudoje.

LIETSAIGS

Lietuvos Aero Klubas šiuo metu jau turi keturis skyrius: Biržų, Ukmergės, Panevėžio ir Zarasų.

LIETSAIGS

Koresp. Amerikos Aforizmai apie pinigų. Bjaurus pinigų grobikas yra kiekvienas, kuris grobia pinigų daugiau, negu tu gali grobti.

VIENYBĖ

1940 m., Balandžio-April 8 d.

KRUTAMŪJŲ PAVEIKSLŲ VAKARAS

Šį trečiadienį, balandžio 10 d. 7:30 val. vak. Vienybės dienraštis rengia didžiulį krutamųjų paveikslų vakarą. Filmų rodymas įvyks Susivienijimo salėje, 197 Grand St., Brooklyne.

Naujas filmas rodyt J. Januškevičius, kuris perėmė metų vasarą lankėsi mūsų gražioje Lietuvoje ir filmas pagaminamas. Filmas yra naujos ir pirmo kartu rodomos Brooklyno kolonijoje. Be to, prie šių bus rodoma mūsų sostinės Vilniaus vaizdai ir išklmės, kurios įvyko Lietuvai Vilnių atgavus. Filma ir vaizdai įdomūs, verti pamatyti kiekvienam lietuviui. Neturėję progos Vilniaus vaizdų matyti per ilgas metus, pagaliau mūsų troškimas išsipildo. Visi pasistengime šias filmas pamatyti.

Įžanga 35c., vaikams tik 15 centų.

Kviečia rengėjai.

IŠ CENZO SURAŠINĖJIMŲ

Kaip žinome, nuo balandžio 2 d. vyksta visoje Amerikoje gyventojų surašinėjimas. New Yorko ir apylinkės cenzo direktoriumi yra Kirke D. Austin. Jis laikraščiu reporteriams suteikė žinių iš pirmųjų dienų surašinėtojų darbo.

Sakoma, kad surašinėjimas dar nepasiekė tinkamo laipsnio. Kol kas surašinėtojas per dieną surašo 100 asmenų statistiką. Tai nėra aukščiausias laipsnis, pareiškė K. D. Austin. Jam būnant Detroite 1930 m. vidutinis dienos surašinėjimas siekė iki 300 vardų. Rašinėtojai ešą paskirstyti sekcijoms. Darbas ešą nevienodas. Tūliam ir gana sunkiai tenka dirbti. Surašinėtojas į dieną mokama nuo 4 iki 6 dolerių atlyginimo. Tūli reikalauja iki 9 ir virš. Tas pareina nuo darbo aplinkybių ir sąlygų. Mokama nuo asmenų ir paskira kaina atsižvelgiant į sekcijų ir namų dydį. Didžiuliame name, kur gyvena daug šeimų, darbas ešą lengvesnis ir nereikia daug vaikščioti. Iki dabar 10 moterų surašinėtojų jau atsisakė nuo darbo.

SUOMIŲ PARAMAI PARENGIMAS

Balandžio 18 d. Carlton teatre, Jamaica, įvyksta didžiulis parengimas, kuriame dalyvaus scenų, radijo dainininkų bei artistų. Viso parengimo pelnas skiriamas pagelbėti nuo karo nukentėjusiems suomiams. Šią didžiulę pramogą rengia Queens Suomų Rėmimo Komitetas.

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLUI AUKOS

Fondo išdin., p. J. Spurga iš eilės ketvirtu kartu pristuntė sarašą gautų aukų iki kovo 29 d. 1940 m.

Nuo Lietuvių Namų Savininkų Asociacijos, 50-39 56th Drive, Maspeth, per fin. sek. Joseph Benedictą \$5 (ir lais-ke sako: "Suomi teikiame mūsų auką Dariaus-Girėno Paminklo Fondui ir tai nebus paskutinis ženklas šiam garbingam reikalui. Lai paminklo kilnus tikslas sužadina lietuvių ūpą pagerbimui mūsų dviejų didvyrių lakūnų.")

Nuo Šalaviejaus kriaučių dirbtuvės, 257 Varet Street, Brooklyne, per Joną Jasaitį, \$4.35 (Blankos nr. 302).

Nuo Armak Pavell ir Au-gūnas, kriaučių dirbtuvės, 9 Wyckoff Ave., Brooklyne, per Kazimierą Sanduką, \$8.50 (Blanka nr. 309).

Nuo Lapašauskas ir Kompanija kriaučių dirbtuvės, 573 Metropolitan Ave., Brooklyne, per V. Tumosa, \$4.50 (Blanka nr. 308).

Gražią sumą suaukojo virš paminėta draugija ir kriaučiai. Tariaime širdingą ačiū už au-kaš rinkėjams ir aukotojams. Ir prašome visų, kurie teikiasi pasidaruoti rinkimui aukų, turint ganėtiną surinktą sumą, išpirkite money orderį ar čekį vardu Darius-Girėnas Monu-ment Fund ir kartu su blanko-mis adresuokite išdininkui, Mr. John Spurga, Port Jefferson Sta., Long Island, N. Y. Iš-dininkas išduos kvitą aukų pa-siuntėjui ir be to visos aukos skelbiamos laikraščiuose ir prie progos per radiją.

Išdininkas po užstatu, o gautas auksa deda į banką po kontrole išdininko ir dviejų kasos globėjų.

Taipgi pranešame, kad yra rengiamos prakalbos Dariaus-Girėno paminklo tikslui. Bus geri kalbėtojai ir muzikalė pro-grama. Prakalbos įvyks baland-žio 19 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Liet. Piliiečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne. Visus nuosirdžiai kviečiame at-silankyti.

Adv. Steponas Briedis, Fin. sekret.

RASTAS NUMIRĖS GATVEJE

Pereitą ketvirtadienį ant 7th Ave. ir 50th St., New Yorko rastas miręs tūlas Albert Rosenthal, 45 metų amžiaus. Jo galva buvusi pramušta, tad po-licija maniusi, kad jis buvęs nužudytas.

Įvykį aiškinant stovėjęs gat-vėje taksii vairuotojas liūdi-jęs, kad jis matęs kaip praeivis kritęs ir atsimušęs galva į na-mą. Rosenthal matyti staiga miręs širdies ligos priežastimi.

VILNIŪ

AMŽINĄJĄ LIETUVOS SOSTINĘ PAMATY-SITE TREČIADIENĮ, BALANDŽIO 10 DIENĄ, SUSIVIENIJIMO SALEJE, 197 GRAND ST., BROOKLYNE. PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE

Įžanga tik 35c. - Vaikams 15c.

Filmininkas J. Januškevičius Jr. rodyt iksiol Brooklyne nematyta ant-rają dalį naujų spalvuotų-garsinių Lietuvos judomų paveikslų. Juose pamatysite ir Lietuvos sostinę Vilnių, kuris šiandien jau yra vyriausiu Lietuvos miestu. Pamatysite daug gražių ir svarbių Lietuvos vietų bei įdomių ir išpudingų įvykių. Šį Lietuvos parodymą rengia dienraštis VIENYBĖ ir visus nuosirdžiai kviečia atsilankyti.

VISI PAMATYKITE LIETUVĄ SU JOS SOSTINE VILNIUMI

ATIDARYTOS DVI NAUJOS GAISRINĖS

Balandžio 4 d. New Yorko priemiesčiai susilaukė dar dvie-jų moderniai pastatytų ir įrengtų gaisro namų (fire-houses). Namai su išklmėmis ir kalbomis atidaryti. Atidary-mo išklmėse dalyvavo miesto mayoras LaGuardia, kuris gais-rines atidarė.

Viena gaisrinė randasi 41-24 51st St., Sunnyside, Queens ir antroji 41-20 Murray Street, Flushing. Abu namus statė WPA.

VAIKŠCIOJANT APIPLĖSĖ KLERKĄ

Judriausioje pasaulio vietoj, 42nd St. ir Fifth Ave., New Yorke aną dieną įvyko gana keistas apiplėšimas. Bing Bing-realty firmos klerkas Albert Lakemen nešė juodame maišiu-ke pinigų ir čekius, viso sumo-je \$2,700. Prie 41st St. jį pa-sitikto gražiai apsirengęs vyras ir laikydamas palto kisenėje ranką pasakė, kad čia "hold-up." tylėk, nešauk, nes užpa-kaly mūsų yra dar du vyrai ir eik į subway stotį." Abu pra-ėjo pro dežuruojantį policinink-ką, tirštą amžinai skubinančią kažkur žmonių minią, pasuko pro kampa 42nd St., pro kny-gyną ir be jokio triukšmo ėjo požeminio traukinio stoties link.

Įėjus į stotį plėšikas paėmęs pinigų maišuką atidavė dviem banditams jų tenai jau lauku-siems. Paskui klerką banditas palydėjo laiptais vėl viršun ir dingo minioje palikęs klerką visą pastyrusį ir išsigandusį.

Kompanijos klerkas nešė pi-nigus į banką. Čia pat tūks-tantiams žmonių praeinant vy-ko plėšimas niekam nei į galvą minčiai neateinant. Argi ne-keistas įvykis? Policija prane-ša, kad mėnesio laikotarpį jau įvyko trys panašūs "vaikščio-jimo" apiplėšimai. Manoma, kad ta pati banditų šauka tū-darbą atlieka. Policija įvykius seka. Nors akys atviros, bet kartais nemato.

BŪSIĄ SUJUNGTA VANDENS TUNELIS

New Yorko miesto Vandens Tiekimo komisija raportuoja, kad miestas visada užtektinai turėtų vandens ir nebūtų jau-čiama trūkumų, geriausiai bū-tų praversti ir sujungti du tune-lius keturių mylių ilgio už-miestyje su Delaware upės van-dens kanalu. Tą praversti truk-tų apie metus laiko.

Kas naujo teatruose

Jau trečia savaitė laiko Ro-xy teatre demonstruojama fil-ma "Primrose Path" su Gin-ger Rogers ir Joel McCrea.

Nuo balandžio 12 dienos bus rodoma "Johnny Apollo."

Newsreel teatruose rodoma paskutinės ir naujausios pasa-lio įvykių nuotraukos. Suomų kraustymasis iš rusų užimtų teritorijų, naujas Prancūzijos kabinetas, buvęs Anglijos ka-ralibus vizituoja savo karius prancūzų žemėje ir kiti Ame-rikos bei kitų valstybių diplo-matiniai ir politiniai įvykiai.

NUTEISTI 7 PIKIETININKAI

Kovo 20 d. būrys komunis-tuojančių vyrų ir moterų ban-dė pikietuoti Prancūzijos kon-sulatą, kam Ispanijos pabėgė-liai Prancūzijoje bandomi pri-versti dirbti ir pan. Policija minią išsklaidė ir kelioliką jų suėmė.

Pereitą ketvirtadienį West Side teismas nagrinėjo 16-os asmenų bylą. Rasta kaltos ir nuteistos 6 moteriškės ir 1 vy-ras. Nuteisimai, palyginti, ma-ži. Viena iš jų daugiausiai bu-vo nuteista 25 dienas į darbo namus.

EDISON DARBININKAI BALSUOJA

Consolidated Edison kom-panijos, kur dirba 18.000 darbininkų ir 13.000 raštinių tarnautojų balsuoja kuriai uni-teritajai priklausyti. Viena yra Amalgamated Utility Workers, CIO ir antroji Brotherhood of Consolidated Edison Employees.

SKELBKITES VIENYBEJE

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS - PARLOR SETS
STUDIO COUCHES - KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBEJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas

409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-8451

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

69.—Sutemo. Atėjo laikas D'-Arnotui su Uka nultipti nuo miesto sienos ir bėgti į džiungles šauktis pagalbos. Būvo tai vienatinis būdas išgelbėti Tarzaną su draugais iš gresiančio pavojaus. Abudu pabėgėliai atsargiai pasikėlė iš savo slepyklos ir pradėjo lipti siena iš šio prakeikto miesto.

Stora miesto siena buvo la-bai nelygi ir į apačią plates-nė. Del to lipti žemyn nebuvo sunku, nors pavojinga. Netru-kus pasigirdo sunkūs žingsniai ir dramblių ūniūšlų garsai. Tas triukšmas vis artinosi ir artinosi. Abudu bėgėliai susto-jo lipę žemyn ir pradėjo at-y-džiau klausytis.

Netoliese pasirodė tarp krū-mų žiburiai. Uka pusbalsiu ta-rė, D'Arnotui: "Atjoja ant dramblių miesto sargyba. Ne-sijudink iš vietos, nes jei pa-matys mudu, bus galas!" Uka pasargą D'Arnotas išgirdo, kaip tuo tarpu, kai jis laikėsi už sienos išsikisimo vien tik rankomis, o kojos kabėjo ore.

"Aš negaliu ilgiau taip kabo-ti."—kalbėjo jis Ukai. "Laiky-kis visomis jėgomis!"—skati-no jį Uka: — "Štai jau pasku-tinis jų tuoj prajos, tuomet galėsi vėl lipti žemyn." Bet prancūzas tik atsiduso: — "Negaliu. Rankos nutirpo ir pirštai slysta! Aš krintu." Po tų žodžių D'Arnotas sunkiai nuslydo siena žemyn.

Kas bus toliau-žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje

SUKAKTUVĖS IR MINĖJIMAI

Kovo 27 d. gimtadienį mi-nėjo p-lė Aldona Montvilaitė, 251 Etna St., Brooklyne. Puo-tai papuošti keiką iš Scholes kepyklos parūpino jos teta po-nia Kubilienė, 113 Chestnut St., Brooklyne.

Šeštadienį, kovo 30 d. pp. Pranui ir Onai Ramoškams, 360 S. 4th St., Brooklyne su-rengta puiki siurprizo puota. Švočia buvo p. Žilinskienė, 756 Rockaway Ave., Brook-lyne.

Šeštadienį, kovo 30 d. susi-vedė p-lė Marcelė Masonytė, 17-22 Menehan St., Ridg-woode su Fergus McDermott, 11-04 University Ave., Bronx. Puota buvo 18 Manhattan Ave., Brooklyne.

Šeštadienį, kovo 30 d. susi-vedė p-lė Urbonaitė, 59-16—57th Dr., Maspeth su Leo Leise, Jr., 62-49 83rd Street, Rigo Park. Puota buvo Navic-kų salėje.

Šeštadienį, kovo 30 d. gim-tadienį minėjo Jeanette Lapin-skaitė, 31-34 38th St., Astoria. Keiku puotą papuošė pp. Rau-donačiai, gyveną tuose pat na-muose.

J. Valaitis.

PARSIDUODA

PARDAVIMUI GRILL bizniavam Waterbury, Conn. distrikte. Savininkas priverstas parduoti dėl ligos. Atdara su visom likėjų teisėmis ir orkestra 5 va-karus į savaitę. Radio pranešimai kas sekmdienį po pietų 2:30 val. Stotis W. B. R. Y. Waterbury, Conn., sutal-pina 250 žmonių. Telefonas Waterbury 3.9794 arba rašyti Stanley's Grill, 501 N. Main St., Waterbury, Conn. Par-duos labai prieinamai.

VINCAS J. DAUNORA

APTEIKORIUS

PUSVEIKIS - - - Jauties niekam tiks-bejgis? Neturi apetito, biarūs plūts akumai? Rūkėtis vi-duriose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietji-mo—varok DAUNORO STOMACH MIXTURE Tapk sveiku.

KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS

229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 475 GATVĖS BROOKLYN, NEW YORK

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOŽAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9778

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STAG 2-5443

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS

Veronica R. Valantiejus, Licensed Undertaker
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS)
Vestie E. Davis, Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ

(RADZEVICIUS)
Tel. STAG 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STAG 2-0783 Night Havemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Vid ke laidotuvių direktorial išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams